

Hans Kongelige Majestæts naadigste Beretning til Norges Riges Storthing om Rigets Tilstand og Bestyrelse i den Tid, som er forløben, siden Nationens Repræsentanter sidst vare samlede.

Bi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt:

Overensstemmende med Rigets Grundlov skulde Hans Majestæt herved naadigt meddele det nu forsamlede Storthing Beretning om Rigets Tilstand og Bestyrelse i den Tid, som er forløben, siden Nationens Repræsentanter sidst vare samlede.

Antallet af nye Studerende ved Universitetet er fremdeles i Aftagende, idet der i forrige Åar kun immatrikuleredes 79, hvilket er 43 færre end i 1877 og 93 færre end i 1876.

En offentlig Skole for den høiere Almendannelse vil blive foreslaet oprettet i Bodø, hvorhos der foreslaaes Statsbidrag til 3 nye kommunale Middelskoler.

De med Christiania Kommune indledede Underhandlinger i Anledning af den foreslaade Omdannelse af den Rgl. Tegneskole til en Kunst- og Tegneskole ere endnu ikke affluttede.

Til at tage Ordningen af den tekniske Undervisning under Overveielse er sammenkaldt et Møde af de tekniske Skolers Direktører og andre sagkyndige Mænd.

Forslag til en ny Lov om Almueskolenæsenet i Kjøbstæderne samt til en Lov om Skoler for Abnorme ville blive Storthinget forelagte.

Af Hensyn til Skoleforholdene i Tromsø Stift og særligt i de i sproglig Henseende blandede Egne i Tromsø og Finnmarkens Amter vil der blive opført Gage for et nyt Skoledirektør-Embete.

Af de paa offentlig Foranstaltung udgivne Undervisningsmidler udstilles en Samling paa den i Paris i forrige Åar afholdte Udstilling og belønnes med Guldmedalje.

Restaurationsarbeidet af Throndhjems Domkirke fortsettes efter Planen.

Den af Organist Ludv. M. Lindemann udarbeidede og ved Rgl. Resolution af 15de December 1877 autoriserede Koralbog er udkommen i Trykken.

Oplysningsvæsenets Kapitalfonds Formue var ved Udgangen af Året 1877 omrent 16,319,650 Kroner, deri indbefattet 1,470,850 Kroner, tilhørende forskjellige geistlige Embeder.

Til samme Tid udgjorde det geistlige Byggefonds Kapital omrent 359,200 Kroner.

Det geistlige Enkepensionsfonds Kapital, som ved Slutningen af 1876 udgjorde 3,870,000 Kroner, er i Året 1877 steget til 3,909,000 Kroner foruden en opsparet Rentebeholdning af omrent 79,000 Kroner.

Det Nordlandske Kirke- og Skolefonds Kapitalformue var ved Udgangen af 1877 1,225,787 Kroner.

I følge Fattigstatistiken for 1876, der er fuldført i 1878 har der i hvert År kun været understøttet et ubetydeligt mindre Antal Personer end i 1875, medens der i de foregaaende År fra 1870 af aarlig viste sig en ikke ringe Nedgang i Antallet af de Understøttede. Fattigkassen Behov for forsøgede Ingtægter sees derhos at have været adskillig større i 1876 end i de foregaaende År.

I 1878 er der meddelt naadigst Stadfæstelse paa 27 nye offentlige Stiftelser eller Legater med en samlet Kapitalsformue af omtrent 584,000 Kroner.

Det af en Kommission i Forening med Kommitterede fra Sverige og Danmark udarbeidede Udkast til en ny Bexellov er, ledsgaget af Motiver, blevet tilstillet Justits-Departementet, men Forhandlingerne om Iftandbringelse af et for de tre Riger ensartet Udkast have endnu ikke funnet fremmes, da det svenske Udkast fremdeles er under foreløbig Bearbejdelse.

Den til Behandling af forskjellige Spørsmaal vedkommende Søfartslovgivningen nedsatte Kommission har tillendebragt sit Hvert og tilstillet Regjeringen motiveret Udkast til Lov indeholdende Tillæg til Søfartsloven. Proposition til Lov, i det Væsentlige overensstemmende med Kommissionens Udkast, vil blive Storthinget forelagt.

Mellem de forenede Riger og Tydkland er i det forløbne År affluttet en Traktat angaaende gjensidig Udlevering af Forbrydere, hvilken Traktat vil blive Storthinget forelagt.

Ligesaa vil der blive forelagt Storthinget en i Årets Lov affluttet Tillægskonvention til den mellem de forenede Riger og Italien under 20de September 1866 affluttede Konvention om gjensidig Udlevering af Forbrydere.

Udgifterne ved Lovovertrædelsers Paatale m. B., der i 1876 udgjorde 711,600 Kroner, have i 1877 andraget til 699,265 Kroner.

Det samlede Fangebelæg i Rigets Strafarbeidsanstalter har i 1878 gjennemsnitlig været omtrent det samme som i 1877, det udgjorde ved førstnævnte Års Begyndelse 1142, hvoraf 855 Mandsfanger og 287 Kvindefanger, og ved samme Års Slutning 1110, deraf 850 Mænd og 260 Kvinder.

Den ved Kongelig Resolution af 3de December 1877 befalede Nedlæggelse af Bergenhus Strafanstalt blev iværksat i Lovet af 1ste Halvaar 1878.

Bed Kongelig Resolution af 9de November 1878 er det naadigst bestemt, at Throndhjems

Fæstnings Strafanstalt skal nedlægges. De dersteds hensiddende Fanger ville blive overflyttede til Throndhjems Tugthus, hvis nuværende Lokaler ere bestemte til herefter kun at optage Mandsfanger, medens Fæstningsanstaltens Lokaler, der skulle overlades bemeldte Tugthus, ville blive anvendte til en Kvindefangeafdeling under dette.

I August Maaned 1878 afholdtes i Stockholm en international Fængselskongres, ved hvilken Norge var repræsenteret.

Sundhedstilstanden i Riget har i det Hele været ret god.

Høsten har i det Hele været ualmindelig god, kun i Tromsø Stift har den ikke naaet et Middelsaars Udbytte.

Torskefiskerne vare i det forløbne År i det Hele taget tilfredsstillende.

Sildefiskeriet har givet et middelmaadigt Udbytte.

Bergverksdriften og Industrien har overhovedet arbeidet under ugunstige Vilkaar, og Birkhomheden er delvis blevet noget indskrænket.

Udførselshandelen har i det Hele taget været mindre end sædvanlig og Resultatet mindre tilfredsstillende. Dette gjælder navnlig Trælastudførselen, men ogsaa, skjønt i mindre Grad, Fiskehandelen.

Indførselen, hvori nogen Indskrænkning tidligere ikke har været at spore, er derimod i det forløbne År blevet formindsket, idet der navnlig er blevet indført mindre af Korn, af Kolonialvarer og af Brændevin.

Skibsfartsudbyttet har fremdeles været meget ringe; men Handelsflaaden er ikke destomindre blevet noget forøget.

Diskontoen har stadig været høi og Tilgangen paa Laanekapital indskrænket.

Tidspunktet for det metriske Systems Anvendelse ved Beregning af Told og andre offentlige Taxter og Afgifter er fastsat til 1ste Juli d. A., og Forhøringen truffet til disse Afgifters Omskrivning overensstemmende med den herom paa sidste Storthing givne Lov.

Udfaldet af vort Lands Deltagelse i den ifjor afholdte Verdensudstilling i Paris tør antages at have svaret til de Forventninger, de Næringsdrivende derom har funnet gjøre sig.

Drift af nye Veiarbeider ved de hertil af Storthinget bevilgede Midler er foregaaet i Overensstemmelse med den for den treaarige Arbeidsperiode 1877—1880 lagte Plan.

Arbeiderne paa de under Udførelse værende Jernbaneanlæg have i det forløbne Åar skredet jovent fremad. Jernbanen over Fjæderen af 6.75 Miles Længde aabnedes for almindelig Færdsel den 1ste Marts f. A. og af Anlægget gennem Akerhus og Smaalenenes Amter er den ca. 12 Mile lange Straækning fra Christiania til Fredriks-hald efter den vestre Linie færdigbygget og taget i Brug for Færdselen ved indeværende Åars Begyndelse. Den samlede Længde af de i Drift værende Jernbaner udgør nu omtrent 90 Mile, medens omtrent 48 Mile fremdeles ere under Bygning.

Undersøgelser til Forberedelse af nye Jernbaneanlæg have fremdeles fundet Sted i forhøjellige Landsdele men dog i et mere indskrænket Omfang end i tidligere Åar.

Forsikringssummerne for de i den almindelige Brandforsikringsindretning forsikrede Bygninger udgjorde den 1ste Juli 1878 for Kjøbstadsdelen 343,005,940 Kroner og for Landafdelingen 191,349,800 Kroner, tilsammen 534,355,740 Kroner.

Kjøbstadsdelen opsparede Fond udgjorde ved Udgangen af 1878 omtrent 3,990,000 Kroner, Landafdelingen til samme Tid omtrent 520,000 Kroner.

Rigets Tolbindtrader, der for indeværende Budgettermin ere anslaaede til 20,161,000 Kroner have i 1878 udgjort 17,337,000 Kroner.

Bændevins-Afgiften der for Budgetterminen 1877—1878 er anslaaet til 2,880,000 Kroner har i Tilvirkningsterminen 1877—78 udgjort 2,059,000 Kroner.

Malt-Afgiften der for Budgetterminen 1877—1878 er anslaaet til 2,120,000 Kroner har i Tilvirkningsterminen 1877—1878 udgjort 2,114,000 Kroner, hvori antagelig maa fradrages omtrent 130,000 Kroner som Skattegodtgørelse for til Udlændet udført Øl.

Den til Revision af Rigets Matrikelskyld oprettede Hovedskylddelingskommission har i afgivte Åar tilendebragt sine Befaringer og fortsætter nu Bearbejdelsen af det ved Befaringerne vundne Materiale og det øvrige Tilendebringelsen af dens Hverv forberedende Arbeide.

Kongsværks Sølvværk, der i Gjennemsnit for Årene 1874, 1875 og 1876 gav en aarlig Produktion af omtrent 16,400 Mark fint Sølv og et aarligt Overskud af omtrent 74,800 Kroner, foruden Renter af dets Driftsfond, har i Året 1877 givet en Produktion af omtrent 19,300

Mark fint Sølv og et Overskud af omtrent 111,100 Kroner foruden Renter af dets Driftsfond, medens Overskuddet i Budgettet var anslaaet til 104,500 Kroner.

Bed Myntindretningen paa Kongsværk fuldførtes i Begyndelsen af Februar 1878 den i Slutningen af det foregaaende Åar paabegyndte Udmyntring af 120,000 Kroner i 10-Ører; derefter udmyntedes 600,000 Kroner i 2-Kroner, hvorpaa der fra Midten af August til Udgangen af Oktober blev udmyntet for Norges Bank et Parti Guldbarrer til Udmyntring i 20-Kroner. Senere er i Begyndelsen af November paabegyndt en Udmyntring af 200,000 Kr. i 1-Kroner, og i Begyndelsen af December er fra Norges Bank indleveret et Parti Guldbarrer til Udmyntring i 50-Kroner. Ved Siden af de anførte Udmyntringer prægedes i Januar—April af Broncemynt 25,000 Kr. i 5-Ører og 19,000 Kroner i 1-Ører.

Statskassens udestaaende Fordringer, som ved Udgangen af 1877 udgjorde Kr. 35,562,190 beløb sig ved Udgangen af 1878 til Kr. 33,192,290.

Statskassens synkende Fond, der efter Beregningen til sidst forsamlede Storting udgjorde Kr. 2,173,107 er fremdeles bleven forøget ved at Renterne af Fondets Obligationer ere blevne anvendte til Indkjøb af Obligationer. Ved Udgangen af Året 1878 var Fondet saaledes Eier af Statsobligationer til Beløb Kr. 2,209,090.

Statskassens disponible Beholdning der ved Udgangen af 1877 udgjorde Kr. 8,710,600 eller med Korrektion for Midler hidrørende fra Statslaan samt de af Statskassen udredede Forskud, 4,368,000 Kr., udgjorde efter lignende Opgjør ved Udgangen af 1878: Kr. 368,000. Af Midler hidrørende fra Statslaanet af 1878 havdes samtidig udestaaende i Statskassen omtrent 15,040,000 Kr.

Rigets Statsgjeld, der ved Udgangen af Året 1877 udgjorde 72,900,000 Kr., udgjorde ved Udgangen af 1878: 101,388,000 Kr., heri indbefattet de i Januar Maaned dette Åar afhændede Obligationer henhørende til Optionen af Statslaanet af 1878.

Siden Udgangen af 1877 er, som allerede omhandlet i den næstligste Meddelelse til forrige Storting af 11te April 1878, den amortisable Statsgjeld forøget med £ 1,700,000 eller circa 30,870,000 Kroner i $4\frac{1}{2}$ pCt. rentebærende Obligationer udstedte i Henhold til Stortingsbeslutning af 18de og fgl. Resolution af 22de Marts 1878. Af dette Laan var indtil Udgangen af

1878 inddraget den af Laangiverne fast overtagne Del af Laanet $\text{£} 1,200,000$ med Netto er $20,172,000$ Kr. Under 15de Januar d. A. har Laangiverne endvidere overtaget det dem i Option stillede Restbeløb af Laanet $\text{£} 500,000$, hvis Inddragning for Tiden iværksættes. Om Inddragningen vil Stortinget erholde særskilt Meddelelse.

Statskassens Beholdning af Præferenceaktier i den Norske Hovedjernbane, der ved Udgangen af 1877 udgjorde $\text{£} 131,300$ er i 1878 blevet forøget med $\text{£} 8,000$. Af de til Dækkelse af Aktiernes Indkjøbssum udførde uopsigelige Statsobligationer hervede ved Årets Udgang uafhændet i Statskassen Obligationer til Paalydende $1,694,000$ Kroner.

Hypotheekbanken, om hvis Virksomhed Stortinget vil erholde særskilt Meddelelse, har i 1878 udstedt Obligationer til Paalydende $4,032,000$ Kroner og udlant omtrent Kroner $2,832,000$.

Bed Armeens Afdelinger afholdtes forrige Åar de lovbestemte Baabenøvelser i den ved Budgippet paaregnede Tid.

Norske Jægerkorps deltog i Sverige i et Feltmøvre, der foregik i Trakten mellem Stockholm og Söderelje fra 28de Juni til 8de Juli.

I Løbet af Høsten afholdtes Generalstabssøvelser i Hurum- og Røken-Trakterne, og i disse Øvelser deltog foruden den største Del af Generalstabens Personale tillige Officierer af samtlige Baabenarter.

Bed Krigsskolen og Instruktionskolen til Uddannelse af Infanteri-Officierer uden fast Løn bestodtes Afgangsexamen f. A. af henholdsvis 9 og 14 Elever, der ere blevne ansatte som Sekondlieutenanter.

Som Følge af Bestemmelsen om, at Krigsskolens Plan af 26de August 1872 skal sættes i Kraft allerede fra Skoleårets Begyndelse 1880—81, blev der i forrige Åar ikke optaget Elever i Krigsskolens twende yngste Klæsser.

Bed den militære Höjskole bestodtes Afgangsexamen af 1 Elev.

Indkommandering af nationale Menige til Garnisonstjenestens Bestridelse har ogsaa i det forløbne Åar paa Grund af Bakancer ved enkelte garnisonerende Afdelinger været nødvendig, dog kun i forholdsvis ringe Udstrekning.

Flere vigtige militære Spørgsmål have været under Drøftelse af dertil nedsatte norske Komiteer — saaledes Spørgsmålet om Antagelse af nye Modeller for Haandskydevaaben

saavel for Kavaleriet som for Infanteriet, — Udarbejdelsen af et nyt Reglement for Kavalerivæbenet samt Antagelsen af et nyt Skytsystem for Feltartilleriet, hvilket sidste Spørgsmåls Behandling har ledet til Antagelsen af Bagladningsflyts for nævnte Artilleri.

De betydelig forøgede Fordringer, som nytids opstilles til Exercerpladsene, har foranlediget en gennemgaaende Undersøgelse af disse — navnlig for de vestenjeldske Afdelingers Bedkomende.

Af svært Artillerimateriel til Oscarsborgs Befæstninger er den i 1877 ved Krupps Etablissementer i Eszen bestilte 30.5 cm. Kanon med Barbetteaffutage og 200 Stk. Projektiler samt Monteringskran med Transportvogne og Tilbehør modtaget i Eszen i sidste Høst, men vil først til Sommeren kunne monteres paa Oscarsborg.

De ved Sir W. G. Armstrong & Co.s Værksteder bestilte 2de Stk. $8\frac{1}{2}$ "s Barbetteaffutager ville blive færdige og modtagne til Sommeren; de ved samme Værksteder bestilte 600 Stk. 7" og $8\frac{1}{2}$ "s Projektiler ere modtagne.

Kongsberg Baabenfabrik har i Årets Løb afleveret til Hovedarsenalet:

4,320 Stk. Remingtongeværer.

Bed Skars Krudtværk er forarbeidet:

ca. 100 Centner Geværkrudt og

600 — kubisk do.

foruden endel Krudt for Anstilelse af Forsøgsfyldninger.

I Arsenalets Værksteder og Laboratorier har Arbeidet været drevet omtrent i samme Udstrekning som tidligere.

Foruden de ordinære Vedligeholdelsesarbeider ved Fæstningerne ere de Byggearbeider ved nogle af disse, hvortil særskilt Bevilgning af Stortinget har været givet, dels fuldførte, dels under Udførelse.

Af Befæstningsarbeiderne i Drøbaklund er Stenjetiden mellem Hurumlandet og Kaholmen paa det nærmeste færdig i dens hele Udstrekning, og de endnu resterende Arbeider ville blive fuldførte i den tilbagestaaende Del af indeværende Budgettermin. Der er til Jetten udbragt ialt over 46,000 Kubikfarve Hjeldmaasse.

Bed Hovedbatteriet foran Oscarsborgs Fort er de 2de vestlige Kanonstandes Platformer færdige til Skytssets Montering. De til disse Kanonstande hørende underjordiske Ammunitionsrums og Kommunikationsgange ere opførte. Af Arbeider ved de ældre Værker paa Oscarsborg er

Apteringen af 10 Kjelderrum under Fortets Enveloppe til Opbevaring af pantserbrydende Projektiler paa det nærmeste udført.

Den geografiske Opmaaligg har været fort- sat i sondre og nordre Throndhjems samt Tromsø Amt, hvorhos Krokering har fundet Sted i Finnmarkens Amt. De hydrografiske Undersøgelser ere foregaaede paa Kysten mellem Christiansfjord og Trondhjemsfjorden og for en Del i Seilleden sondenfor Tromsø. Oplodning af Havbunden har fundet Sted fra Sulen til noget nordenfor Haltenø. Misvisningsobservationer ere foretagne paa forskellige Stationer langs Kysten mellem Trondhjem og Christiania.

Af nye Karter ere udkomne i Handelen 2 Blad af det topografiske Kartværk og en Special-Kystkart samt et geologisk Oversigtskort.

Bed Marinens Hovedværft er en Kanonbaad af 1ste Klasse og en af 2den Klasse fuldført samt en Kanonbaad af 1ste Klasse og 2 af 2den Klasse for Tiden under Arbeide. Korvetten Nidaros er omdannet til Logissfib og Skonnerten Alsen til Seilkorvet for at tjene som Øvelsessfib. Monitoren Mjølners Bepantsring er forstørret. Udrustninger til Øvelse af Officierer og Mandskaber have fundet Sted i den Udstrekning, Midlerne have tilladt det. Derunder er, foruden Øvelse med Exercersfibet Desideria, foretaget Togter med Korvetterne Alsen og Nornen, Dampkanonbaadene Sleipner og Glommen samt to Kanonbaade af 3die Klasse. Derhos er Korvetten Nordstjernen for Tiden paa Vintertogt. Torpedoøvelser ere afholdte ved Oscarsborg og paa Karljohansværn.

Hans Kongelige Majestæt forbliver Norges Riges Storthing med al Kongelig Naade og Ændest velbevaagen.

Givet paa Christiania Slot den 1ste Februar 1879.

Under Vor Haand og Rigets Rigets Segl.

Oscar.
(L. S.)

F. Stang.

J. Aall.